

En bild av Norrbotten

Auris tog tempen på HRF-distriktet

Hur går egentligen arbetet till i HRF:s till ytan största distrikt? Auris följde i slutet av mars med Norrbottens distriktsordförande Järker Lundström på en 60 mil lång rundresa genom distriktet i strålande solsken. Auris kunde bland annat konstatera att snö, kyla och tio mils enkel resa till ett möte inte behöver vara ett oöverstigit hinder samt att världen är liten, även i Norrbotten.

TEXT: STEFAN ANDERSSON

Ulla-Britt Jonsson, Ann-Mari Falk, Järker Lundström och Elin Backe uppe på Dundret vid Gällivare. När Ulla-Britt och Elin åker på möte i distriktsstyrelsen, oftast i Boden, blir de borta i över tolv timmar.

RESAN BÖRJAR i ett Luleå där det fortfarande är högsäsong för skidåkning och tre, fyra meter stora högar av snö är en vanlig syn.

Järker Lundström, 79, har varit distriktsordförande i Norrbotten sedan 2007 och hämtar upp mig för en resa som ska gå runt till Piteå via Kalix, Gällivare, Jokkmokk och Älvsbyn. Järker är utbildad skogsmästare, gillar fjällvandring och friluftsliv samt har arbetat som utbildningschef inom skogsvårdsstyrelsen. Det finns knappt ett större hus, skogsområde eller fjäll som han inte har fullständig koll på.

I 40-årsåldern bytte han dock spår och var vid sin pensionering personalchef i Luleå kommun.

Järker har varit med i HRF sedan han fick hörapparater för drygt tio år sedan och kom med i distriktsstyrelsen 2005.

– Det var den vanliga vägen, övertalning. En kollega ringde flera gånger och

till slut sa jag okej till att ställa upp som vanlig ledamot och upptäckte att det fanns mycket intressant att göra.

– Många skyggar för att ta på sig uppdrag för att de tror att det är så tråkigt. Men det är ju inte det!

Valberedningen en nyckel

Han betonar att valberedningen i föreningar och distrikt har en nyckelfunktion.

– Det gäller för valberedningen att hitta nya nätverk och att försöka sälja in uppdraget på ett bra sätt.

Det första stoppet på resan är Kalix, åtta mil norr om Luleå, där vi träffar ordförande Ronnie Nordqvist, Marianne Morin som är sekreterare och även ledamot i förbundsstyrelsen samt Bo Nyström, styrelseledamot i Kalixföreningen.

Föreningen delar lokal med 14 andra föreningar i en ljus nybyggd tegelbyggnad där det även vårdcentralen finns.

Här har föreningen sin kaféverk-

Järker Lundström i bilen redo för avresa, i bakgrunden – rejäla snöhögar.

samhet och håller sina studiecirklar.

– Vi har också haft en texttolkad föreläsning med Björn Ranelid på biblioteket, en texttolkad föreläsning av sommarrevyn och när Ulf Elfving var här på Löjromsfestivalen hade vi också texttolkning, säger Ronnie Nordqvist.

Föreningen har drygt 150 medlemmar och det brukar komma 40-50 personer på medlemsmötena.

HRF i Kalix samarbetar med reumatikerföreningen och har bland annat ordnat gemensamma resor. Föreningen ordnar också regelbundet ett kafé dit folk kan komma och få hjälp med till exempel slangbyten eller köpa hörapparatbatterier.

Svårt att nå ut

De tycker att det är svårt att nå ut till nya medlemmar trots regelbunden marknadsföring i den reklamtidning som Ronnies son ger ut.

– Jag spelar bowling en gång i veckan och där är det många som har hörapparat. Men det är ingen som vill erkänna att de hör dåligt, säger Bo Nyström.

Ännu svårare är det att nå personer i yrkesverksam ålder.

– Vi ordnade en informationsdag med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och en hörselvärdstekniker. Det kom en person, berättar Marianne Morin.

Föreningen har köpt en egen portabel slinga och nu har även ABF skaffat en.

– Och nu fungerar slingan i Folkets Hus äntligen bra efter många års tjat, säger Ronnie.

– Jag tänker på HRF varje dag. Det skulle vara svårt att låta bli eftersom Järker skickar så mycket mejl... Vi har ett bra samarbete med distriktet och dom ställer upp mycket om det behövs, säger han.

En Björn dyker upp

Vi lämnar Kalix och råkar ut för ett osannolikt sammanträffande.

Senast jag var i Norrbotten, 2002, intervjuade jag den hörselskadade Robinsonprofilen Björn Hernefeldt som bor strax utanför Luleå.

Efter en lunchpaus i Överkalix kör en vit skåpbil ut precis framför oss och i bilen sitter Björn Hernefeldt med sin karaktäristiska hatt på huvudet. Var

det någon som sa att Norrbotten är stort...

Vi fortsätter resan mot Gällivare, utan ett moln på himlen och med allt högre fjälltoppar vid horisonten.

– Jag hade aldrig tänkt att jag skulle lära mig använda dator, men nu undrar jag hur jag klarade mig utan. Om det någon gång inte fungerar så känner jag mig handikappad, säger Järker Lundström.

Han berättar att just i Gällivare arrangerade distriktet den första träffen för föräldrar. Till träffen kommer föräldrar från hela länet från Kiruna till Piteå.

– Avstånden gör annars att det är svårt att träffa andra. För dem som bor i Kirunas utkanter kan det vara över tio mil in till Kiruna centrum.

Järker Lundström tycker att samarbetet med hörselvärderna i Norrbotten fungerar bra.

forts.

Fortsättning från föregående sida.

– Eva Forsberg som är chef för hörselvården var faktiskt tidigare min medarbetare i fyra år när vi båda jobbade inom samma organisation.

– När det gäller påverkan betyder personliga kontakter och nätverk mycket. Det är mycket effektivare än att vänta ett halvår och ta upp en fråga på nästa brukarråd.

Tre glada damer

I Gällivare träffar vi Ulla-Britt Jonsson, Elin Backe och Ann-Mari Falk. Ordförande, vice ordförande och kassör i föreningen. Ulla-Britt och Elin är dessutom ledamöter i distriktsstyrelsen och Ann-Mari är med i valberedningen.

Det är tre glada damer som berättar om föreningens verksamhet över en kopp kaffe i hotellets restaurang.

– Nu har vi väl slagit hål på myten att norrlänningar är tysta, säger Elin efter en

stund och det fullklottrade anteckningsblocket håller med.

Gällivareföreningen har nästan 300 medlemmar i Gällivare och Malmberget med omnejd. De har också en egen lokal i handikapphuset och en deltidskanslist som de delar med De Handikappades Riksförbund, DHR.

– Vi har bland annat batteriförsäljning och vi säljer även batterier på äldreboenden, säger Ulla-Britt Jonsson.

Normalt har föreningar kanske svårt att få tag i en kassör, men Ann-Mari är glad åt sitt uppdrag.

– Det har räddat mitt liv efter att jag gick i pension, annars hade jag stickat ihjäl mig...

Ulla-Britt berättar att föreningen för ett par år sedan gjorde en slinginventering i offentliga lokaler och på äldreboenden.

De säger att det är svårt att nå dem som arbetar inom gruvan, trots att där trol-

Här tas bilden på föregående sida. I bakgrunden syns Gällivare.

gen finns många hörselskadade.

Föreningen har inlett ett samarbete med Kirunaföreningen.

– Vi har tänkt att börja göra resor tillsammans. De ligger ju så nära, det är bara tolv mil dit, säger Ann-Mari.

Morgonen efter möts vi uppe på Dundret, Sveriges högsta lågfjäll eller lägsta högfjäll, för att fotografen ska kunna ta en bild med utsikt. Då har temperaturen börjat stiga, men eftersom det var 28 grader kallt på natten är det fortfarande rätt kyligt.

– Jag har försökt se till att vi ska ha spridning på det som distriktet arrangerar. Tidigare var det närmast självklart att möten skulle förläggas till kusten, till exempel Luleå eller Piteå. Det blir lätt att man gör likadant varje gång, säger Järker.

Måste finnas intressepolitik

Han tycker att idealet är att det ska finnas en bred och allsidig verksamhet i hela distriktet.

– Sociala grejer är viktigt, men det får inte bara vara det. Det måste finnas en väldigt klar intressepolitisk inriktning, säger han.

Vid ett kort stopp i Älvsbyn träffar vi distriktsstyrelsens kassör Jan-Ove Ohlsson.

– Tack vare att vi har fått i gång mer verksamhet så har vi också fått in mer

pengar och har en bättre ekonomi. De fasta kostnaderna är ju lika stora oavsett om vi har någon verksamhet eller inte.

Längs vägen har det funnits gott om vad som ser ut som skidspår, men Järker förklarar att det är skoterspår och berättar att Arjeplog är skotertätast i Norrbotten.

– Om någon åker skidor där brukar dom få frågan om skotern har gått sönder.

Efter en rejäl omväg på drygt 50 mil är vi framme i Piteå, fem mil söder om Luleå. Piteå är HRF-Norrbottens största förening med drygt 350 medlemmar. Här finns också ett kansli som distriktet och föreningen delar på.

”Jag måste få skryta”

Här möter vi ordförande Brage Ahlqvist, kassör Kjell Öhrberg, sekreterare Britt-Marie Ahlqvist och Safar Akbari som är kanslist både åt distriktet och Piteåföreningen.

Föreningen har ljusa fräscha lokaler tre trappor upp i föreningshuset Strömgården. Där arrangerar de sina studiecirklar och det finns flera att välja på: tss, litteratur, samhällskunskap, miljö, data och bildbehandling. Dessutom finns en gympagrupp på onsdagar.

– Jag måste få skryta lite. Vi har verkligen en fantastisk styrelse där alla hjälps åt. Och vi har även en festkommitté som inte är med i styrelsen, men som gör ett stort jobb, säger Brage Ahlqvist.

Tider och platser för årets alla medlemsmöten är redan inbokade och skickas ut i början av året. Kjell Öhrberg berättar att de på varje medlemsmöte har något extra arrangemang.

– Det kan vara en trubadur, föreläsare eller någon annan kulturaktivitet.

Kjell Öhrberg representerar föreningen

Safar Akbari, Britt-Marie Ahlqvist, Brage Ahlqvist och Kjell Öhrberg i Piteå.

i det kommunala handikapprådet.

– Det är lätt att det blir mycket om fysiska handikapp, men jag brukar försöka intressera mig för det också för att få ett bredare perspektiv. Och jag tror att man har igen det när man vill få de andra engagerade i våra frågor.

Föreningen har bland annat varit engagerad i problemet med dålig ljudmiljö i gallerian och har uppvaktat Köpmannaföreningen och de större butikskedjorna

med en skrivelse om ljudmiljön för hörselskadade.

Vi lämnar Piteå och jag funderar lite på hur mycket tid det egentligen går åt till att vara distriktsordförande.

– Det är lite olika periodvis, men det kanske handlar om en kvartstid eller en tredjedelstid. Många kanske uppfattar det som att det man gör är att gå på styrelsemöten, men huvuddelen av arbetet är det man gör mellan mötena. ●

Kalixföreningens Marianne Morin, Ronnie Nordqvist och Bo Nyström.

Gäller det hörapparater, tinnitus, ljudmiljö, tv-textning eller olika hjälpmedel?

Vänd dig till någon som kan det mest som är värt att veta om hörsel.

Hörsellinjen drivs av Hörselskadades Riksförbund och ger dig svar på frågor om hörsel och hörselskador. Oavsett om du hör bra eller dåligt.

Har du några frågor ?